

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: «Система обліку готівкових грошових коштів в касі
ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням інформаційних технологій»

здобувача Галкіної Катерини Володимирівни

Науковий керівник: к.е.н., доцент

Бугай Надія Олександрівна

**Робота допущена до захисту перед
екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор О.А. Петрик

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 55 сторінок, 3 таблиці, список використаних джерел з 34 найменувань та додатків.

«Система обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням інформаційних технологій»

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства в частині операцій з готівковими грошовими коштами в касі із застосуванням інформаційних технологій.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти системи обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням інформаційних технологій.

Мета дослідження. Дослідити систему обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням інформаційних технологій, її сучасний стан та надати пропозиції щодо їх удосконалення.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- описати організаційно-технологічні особливості ТОВ «ТОТУЧАНОВ» та їх вплив на побудову системи обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій;
- охарактеризувати економічну сутність грошових коштів, їх класифікацію та нормативно-правове регулювання;
- надати характеристику сучасних інформаційних технологій, що використовуються для автоматизації обліку грошових коштів у діяльності підприємства;
- розкрити облікову політику ТОВ «ТОТУЧАНОВ» щодо готівкових грошових коштів в касі та її відповідність вимогам НП(С)БО;
- розглянути електронне документування операцій з обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ»;
- описати синтетичний та аналітичний облік руху готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» в умовах автоматизованої обробки даних;

- розкрити інформацію щодо руху готівкових грошових коштів в касі у фінансовій звітності ТОВ «ТОТУЧАНОВ» з використанням програмного забезпечення ;

- надати оцінку системи обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням сучасних інформаційних технологій та визначити пропозиції щодо її удосконалення.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. В кваліфікаційній бакалаврській роботі розглянуто історичні та сучасні підходи до визначення сутності грошових коштів, досліджено порядок побудови облікової політики базового підприємства на її відповідність Національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку, а також визначено мету, завдання та джерела інформації для обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій ТОВ «ТОТУЧАНОВ». Наведено документальне оформлення операцій з обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій досліджуваного підприємства з врахуванням опису синтетичного та аналітичного обліку. Обґрунтовано порядок розкриття інформації щодо руху готівкових грошових коштів в касі у фінансовій звітності даного підприємства з використанням сучасного програмного забезпечення, а також було надано оцінку та пропозиції щодо удосконалення системи обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій ТОВ «ТОТУЧАНОВ».

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2024. Рік захисту роботи: 2024.

Ключові слова: *готівкові грошові кошти, облік, інформаційні технології, програмне забезпечення, реєстри, рахунки, фінансова звітність.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТОВ «ТОТУЧАНОВ» ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	7
1.1 Організаційно-технологічні особливості ТОВ «ТОТУЧАНОВ» та їх вплив на побудову системи обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій	7
1.2 Економічна сутність грошових коштів, їх класифікація та нормативно-правове регулювання	12
1.3 Сучасні інформаційні технології, що використовуються для автоматизації обліку грошових коштів у діяльності підприємства	19
1.4 Облікова політика ТОВ «ТОТУЧАНОВ» щодо готівкових грошових коштів в касі та її відповідність вимогам НП(С)БО.....	25
РОЗДІЛ 2 СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТОВ «ТОТУЧАНОВ» ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	30
2.1 Електронне документування операцій з обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ».....	30
2.2 Синтетичний та аналітичний облік руху готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» в умовах автоматизованої обробки даних	36
2.3 Інформація щодо руху готівкових грошових коштів в касі у фінансовій звітності ТОВ «ТОТУЧАНОВ» з використанням сучасного програмного забезпечення	41
2.4. Оцінка системи обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням сучасних інформаційних технологій та визначення пропозиції щодо її удосконалення.....	45
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, впровадження автоматизованих систем обліку готівкових коштів стає важливим аспектом для сучасних підприємств сфери гостинності, зокрема для ресторанів. Впровадження таких систем не лише підвищує ефективність фінансового контролю, але й сприяє оптимізації бізнес-процесів, зменшуючи ризики, пов'язані з людським фактором та можливими помилками. Сучасні інформаційні технології дозволяють автоматизувати процеси, що раніше вимагали значних зусиль та часу з боку персоналу. Система обліку готівкових коштів включає в себе програмні продукти, які забезпечують точний облік всіх фінансових операцій. Важливим аспектом є також можливість інтеграції системи обліку готівкових коштів з іншими інформаційними системами, такими як управління запасами, замовленнями та логістикою. Це дозволяє створити єдиний інформаційний простір, де всі дані взаємопов'язані і доступні для аналізу. Автоматизовані системи обліку дозволяють керівництву ресторанів мати повний контроль над фінансовими потоками в режимі реального часу. Завдяки цьому керівництво має можливість в режимі реального часу отримувати інформацію про надходження та витрати коштів, проводити аналіз фінансових показників та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато українських практиків-економістів у своїх працях приділяли увагу вивченню сутності та проблематики обліку операцій з обігу грошових коштів підприємства та аналізу грошових потоків. Серед основних можна виділити таких як В. Бабіч, С. Береза, М. Бондар, В. Будяк, І. Гарасимович, Є. Гнатенко, А. Грилицька, І. Гріщенко, Л. Гуцаленко, Г. Даценко, О. Завалій, Є. Заремба, О. Зінченко, Н. Козьмук, Г. Кошельок, М. Кужельний, Ю. Кузьмінський, Л. Лавінська, Є. Масленніков, Т. Меліхова, О. Петрик, Н. Радіонова, В. Сусіденко.

Мета дослідження. Дослідити систему обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням інформаційних технологій, її сучасний стан та надати пропозиції щодо їх удосконалення.

Для досягнення поставленої мети було сформульовано та вирішено такі завдання:

1) описати організаційно-технологічні особливості ТОВ «ТОТУЧАНОВ» та їх вплив на побудову системи обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій.

2) охарактеризувати економічну сутність грошових коштів, їх класифікацію та нормативно-правове регулювання.

3) надати характеристику сучасних інформаційних технологій, що використовуються для автоматизації обліку грошових коштів у діяльності підприємства.

4) розкрити облікову політику ТОВ «ТОТУЧАНОВ» щодо готівкових грошових коштів в касі та її відповідність вимогам НП(С)БО.

5) розглянути електронне документування операцій з обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ».

6) описати синтетичний та аналітичний облік руху готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» в умовах автоматизованої обробки даних.

7) розкрити інформацію щодо руху готівкових грошових коштів в касі у фінансовій звітності ТОВ «ТОТУЧАНОВ» з використанням програмного забезпечення.

8) надати оцінку системи обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням сучасних інформаційних технологій та визначити пропозиції щодо її удосконалення.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства в частині операцій з готівковими грошовими коштами в касі із застосуванням інформаційних технологій.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти системи обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням

інформаційних технологій.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження застосовано діалектичний метод пізнання економічних явищ і процесів у безперервному їх розвитку та взаємозв'язку. Безпосередньо у роботі було використано загальнонаукові методи дослідження: моделювання – для визначення сутності грошових коштів, організаційно-технологічних особливостей діяльності ТОВ «ТОТУЧАНОВ», мети, завдань та джерел інформації для обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій; аналіз – для визначення відповідності облікової політики ТОВ «ТОТУЧАНОВ» вимогам НП(С)БО, а також при розгляді законодавчих положень; синтез – синтетичний та аналітичний облік готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій ТОВ «ТОТУЧАНОВ»; методи індукції, дедукції, асоціацій та аналогій – для вивчення загальних тенденцій розвитку обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій; методи статистичних групувань, узагальнення, графічний метод – використано при дослідженні порядку групування та розкриття інформації щодо руху готівкових грошових коштів в касі у фінансовій звітності ТОВ «ТОТУЧАНОВ» з використанням сучасного програмного забезпечення; порівняння – надання оцінки системи обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням сучасних інформаційних технологій та визначення пропозицій щодо її удосконалення.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. В кваліфікаційній бакалаврській роботі розглянуто історичні та сучасні підходи до визначення сутності грошових коштів, досліджено порядок побудови облікової політики базового підприємства на її відповідність Національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку, а також визначено мету, завдання та джерела інформації для обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій ТОВ «ТОТУЧАНОВ». Наведено документальне оформлення операцій з обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій досліджуваного

підприємства з врахуванням опису синтетичного та аналітичного обліку. Обґрунтовано порядок розкриття інформації щодо руху готівкових грошових коштів в касі у фінансовій звітності даного підприємства з використанням сучасного програмного забезпечення, а також було надано оцінку та пропозиції щодо удосконалення системи обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій ТОВ «ТОТУЧАНОВ».

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення кваліфікаційної роботи можуть бути використані як база для удосконалення системи обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій ТОВ «ТОТУЧАНОВ».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові документи, які регламентують ведення бухгалтерського обліку та порядок складання фінансової звітності в Україні; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій; підручники, навчальні посібники з обліку; обліково-аналітична інформація ТОВ «ТОТУЧАНОВ».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТОВ «ТОТУЧАНОВ» ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1.1 Організаційно-технологічні особливості ТОВ «ТОТУЧАНОВ» та їх вплив на побудову системи обліку готівкових грошових коштів в касі із застосуванням інформаційних технологій

Ресторанний бізнес є особливим у своїй природі, оскільки він поєднує в собі як галузь громадського харчування, так і елементи роздрібної торгівлі та послуг. Це створює унікальну динаміку та вимоги до управління фінансами, зокрема до обліку готівкових грошових коштів. У випадку ТОВ «ТОТУЧАНОВ», ці особливості виявляються через широкий спектр операцій, які здійснюються щодня: від прийому замовлень та оплати за послуги в залі обслуговування до закупівлі продуктів для кухні та забезпечення роботи бару.

Ключове значення в управлінні фінансами ресторанного бізнесу полягає в оперативності, точності та контролі над грошовими потоками. Ресторанна діяльність є інтенсивною у відношенні грошових оборотів, що створює необхідність у досконалій системі обліку та контролю за готівковими коштами. Інформаційні технології, які використовуються в ТОВ «ТОТУЧАНОВ», створюють можливість забезпечити високий рівень ефективності та точності в управлінні фінансовими операціями [1].

Однією з основних характеристик ресторанного бізнесу є постійний потік клієнтів та взаємодія з ними на різних етапах обслуговування. Це вимагає швидкості та надійності у фіксації та обробці платежів, щоб забезпечити безперебійну роботу каси та вищу якість обслуговування [1]. Системи обліку готівкових грошових коштів повинні бути добре скоординовані з процесами роботи

персоналу та виробничим циклом ресторану для забезпечення оптимального використання ресурсів та мінімізації можливих ризиків [1].

Ресторан ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є складною організацією з великою кількістю функціональних підрозділів, які мають свої унікальні завдання та внесок у загальний фінансовий потік підприємства. Кожен з цих підрозділів — зал обслуговування, кухня, бар та адміністративна частина — становить важливий ланцюг у цілісній системі роботи ресторану.

Зал обслуговування є основним місцем взаємодії з клієнтами, де відбувається прийом замовлень, розрахунки та надання послуг. Кухня відповідає за готування страв та контроль за якістю продуктів. Бар забезпечує асортимент напоїв та коктейлів для задоволення смакових переваг гостей. Адміністративна частина відповідає за управління та координацію всіх процесів, включаючи управління персоналом, закупівлю інвентарю та ведення обліку [2].

Кожен з цих підрозділів генерує свої грошові потоки, що впливають на фінансовий стан підприємства в цілому. Для ефективного управління фінансами необхідно мати інтегровану систему обліку, яка б забезпечувала не лише оперативний збір даних, але й їх аналіз та взаємозв'язок між різними ділянками ресторанного бізнесу [2].

Інтегрована система обліку готівкових грошових коштів у ТОВ «ТОТУЧАНОВ» дозволяє автоматизувати процеси збору та аналізу фінансової інформації з усіх підрозділів, що полегшує прийняття управлінських рішень та допомагає уникнути можливих фінансових ризиків. Такий підхід сприяє оптимізації фінансового управління та забезпечує ефективне функціонування ресторанного бізнесу в цілому [2].

Організаційна структура ресторану в сучасному світі не уявляється без використання різноманітних касових апаратів та платіжних терміналів для здійснення розрахунків як готівкою, так і безготівковими способами [2]. Ці технічні засоби не просто полегшують процес оплати за послуги ресторану, вони є невід'ємною частиною автоматизованої системи обліку фінансів, яка дозволяє забезпечити швидкий та точний облік кожної фінансової операції [2].

Касові апарати та термінали є важливим інструментом у процесі фінансового управління ресторану. Вони дозволяють оперативно фіксувати не лише оплати за страви та напої, а й інші фінансові транзакції, такі як повернення товару, видача здачі, розрахунки за послуги кейтерингу або організацію святкових заходів. Кожна операція автоматично реєструється в касовому апараті або терміналі та надсилається до центральної бази даних [3].

Однією з основних переваг такої системи є можливість оперативного контролю за фінансовими потоками в режимі реального часу. Керівництво ресторану має можливість миттєво отримувати інформацію про продажі, обсяги повернень, платежі та інші фінансові операції, що дозволяє приймати швидкі та обґрунтовані управлінські рішення. Наприклад, при виявленні недоліків або неточностей у фінансових операціях можна оперативно реагувати та вживати відповідних заходів для їх усунення [3].

Крім того, інформація, яка збирається з касових апаратів та терміналів, є важливим джерелом даних для аналітичних звітів та фінансового аналізу. Це дозволяє здійснювати детальний моніторинг фінансових показників ресторану, виявляти тенденції у зміні обсягів продажів, оцінювати ефективність маркетингових заходів та приймати обґрунтовані стратегічні рішення для розвитку бізнесу [3].

Сучасні інформаційні технології мають великий потенціал для оптимізації фінансового управління в ресторанному бізнесі. У ТОВ «ТОТУЧАНОВ» використання цих технологій в системі обліку готівкових грошових коштів стає ключовим фактором для підвищення ефективності та зменшення ризику помилок [4].

Однією з основних переваг використання сучасних інформаційних технологій є можливість автоматизувати багато рутинних процесів. Наприклад, програмні продукти, які використовуються в ТОВ «ТОТУЧАНОВ», дозволяють автоматично реєструвати кожну фінансову операцію, включаючи продажі, повернення та інші транзакції. Це дозволяє значно знизити ризик помилок та зловживань у обліку готівкових грошових коштів [4].

Ще однією важливою перевагою є можливість інтеграції програмних продуктів з касовими апаратами та іншими електронними системами, що використовуються в ресторані. Це створює єдиний інформаційний простір, де дані з різних джерел автоматично синхронізуються та обробляються в режимі реального часу. Наприклад, інформація про продажі автоматично враховується при розрахунку залишків продуктів на складі, що допомагає уникнути ситуацій з надлишками або дефіцитом товарів [4].

Сучасні інформаційні технології також дозволяють оперативно обробляти великі обсяги даних. Це особливо важливо в ресторанному бізнесі, де щоденно генерується велика кількість фінансових операцій. Програмні засоби, які використовуються в ТОВ «ТОТУЧАНОВ», забезпечують швидке та ефективно збирання та аналіз даних, що дозволяє оперативно реагувати на зміни та приймати обґрунтовані управлінські рішення [4].

Технологічні процеси в ресторанному бізнесі включають в себе використання спеціалізованого програмного забезпечення для управління запасами. Ці системи інтегруються з системою обліку готівкових грошових коштів, створюючи єдиний інформаційний простір для ефективного управління фінансами та запасами продуктів і матеріалів [4].

Головна перевага такої інтеграції полягає у автоматизації процесів оновлення даних про залишки продуктів та матеріалів після кожної фінансової транзакції. Наприклад, кожна операція продажу або закупівлі в ресторані автоматично відображається у системі управління запасами, що дозволяє в реальному часі відслідковувати кількість товарів на складі і їхню вартість. Це допомагає уникнути ситуацій з надлишками або дефіцитом товарів, оскільки система завжди має актуальну інформацію про наявність продуктів [4].

Інтегрована система управління запасами і обліку готівкових коштів дозволяє автоматично формувати замовлення на поповнення запасів. Наприклад, при досягненні мінімального рівня запасів програмне забезпечення може автоматично створювати замовлення на нові поставки товарів, що дозволяє оптимізувати логістику і зменшити час, витрачений на управління запасами [4].

Така інтеграція технологічних процесів допомагає ресторану не лише ефективно управляти фінансовими ресурсами та запасами, але й підвищує загальну продуктивність, зменшує витрати та сприяє оптимізації бізнес-процесів [4].

Впровадження інформаційних технологій у систему обліку готівкових грошових коштів ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є кроком до підвищення прозорості та ефективності фінансового управління [5]. Однією з основних переваг цього підходу є можливість точно фіксувати та відстежувати кожен фінансову операцію в електронній системі. Це включає всі грошові транзакції, які здійснюються у ресторані, від оплати страв до заробітної плати співробітників [5].

Така цифрова система обліку дозволяє зберігати всі дані про грошові потоки в єдиному місці, забезпечуючи доступність та надійність інформації для фінансового аналізу. Керівництво може оперативно отримувати звіти та аналізувати фінансові показники, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі реальних даних [5].

Завдяки цій системі контролю та аналізу, управління може швидко виявляти будь-які невідповідності або аномалії у фінансових операціях. Наприклад, це може стосуватися виявлення витрат, які не зареєстровані в системі, або випадків підозрілих фінансових транзакцій. Такий високий рівень контролю дозволяє оперативно реагувати на можливі проблеми та уникати фінансових ризиків [5].

Таким чином, організаційно-технологічні особливості ресторану ТОВ «ТОТУЧАНОВ» значною мірою визначають специфіку системи обліку готівкових грошових коштів. Інтеграція сучасних інформаційних технологій у цей процес дозволяє досягти високого рівня ефективності та точності фінансового управління, що є ключовим фактором успіху в конкурентному середовищі ресторанного бізнесу.

1.2 Економічна сутність грошових коштів, їх класифікація та нормативно-правове регулювання

Грошові кошти є важливим ресурсом для забезпечення платоспроможності підприємства. Їх надходження та витрачання визначаються господарськими операціями і вимогами діяльності підприємства. Навіть якщо грошові кошти складають невеликий відсоток у загальній сумі активів підприємства, вони все одно відіграють ключову роль у його функціонуванні та розвитку.

Готівкові грошові кошти є важливою складовою фінансової системи будь-якого підприємства. Їх економічна сутність полягає в тому, що це гроші, які підприємство має у фізичному вигляді для проведення операцій, які вимагають безпосередньої готівкової виплати. Готівкові кошти включають в себе банкноти та монети, які є легкодоступними та легко обмінюються формами грошей [6].

В економічній теорії грошові кошти розглядаються з різних поглядів. Вони можуть бути розглянуті як економічні відносини між різними суб'єктами господарювання, що обмінюються товарами та послугами, а також як засіб вимірювання та обміну вартості. Грошові кошти також можуть розглядатися як товар, оскільки вони можуть бути об'єктом купівлі-продажу та інших фінансових операцій [6].

У наукових дослідженнях і практичній діяльності бухгалтерів широко використовуються терміни, що визначають поняття "грошові кошти", такі як "гроші", "грошові потоки", "готівка", "фінансові ресурси". Це може призводити до різноманітного розуміння та тлумачення сутності цих понять в контексті бухгалтерського обліку [6].

Сучасна світова економічна теорія має декілька різних підходів до визначення суті грошей. Наприклад, Мілтон Фрідман та Анна Шварц розглядають гроші як зручний інструмент для організації статистичних спостережень і визначають їх як "тимчасове вмістилище купівельної сили". Цей підхід ґрунтується

на теоретичному аналізі функцій грошей, що дозволяє визначити сутність та різні форми грошей [7].

У західній економічній літературі, функція засобу платежу часто не виділяється окремо, оскільки гроші виконують різні функції, включаючи функцію обігу і світових грошей, які можуть здійснювати будь-які платежі. Українська економічна література не має єдиного визначення сутності грошей, що підтверджується дослідженням, згідно з яким переважна кількість українських економістів визнає роль грошей як загального еквівалента. Наприклад, економічна енциклопедія надає визначення грошей, яке заслуговує уваги [7].

В економічній літературі використовуються різні терміни, що характеризують грошові ресурси, такі як "гроші", "грошові потоки", "грошові активи", "готівка", "фінансові ресурси". Це призводить до різноманітного тлумачення суті цих понять та створює проблеми в бухгалтерському обліку цих об'єктів [7]. Основне ускладнення полягає у тому, що різні автори можуть розглядати ці поняття з різних точок зору. Наприклад, "гроші" можуть розумітися як фізичний грошовий засіб, або як узагальнене поняття, що охоплює готівку та безготівкові кошти на рахунках [7]. "Грошові потоки" вказують на рух грошових коштів в певний період часу, який може бути важливим для аналізу фінансового стану підприємства. "Грошові активи" – це фінансові засоби, які можуть бути перетворені у готівку або використані для оплати зобов'язань. "Фінансові ресурси" можуть включати в себе не лише гроші, а й інші фінансові інструменти та активи, що мають вартість [7].

Оскільки різні джерела можуть надавати різні визначення цих термінів, важливо для бухгалтерів та фінансистів уточнювати контекст використання кожного поняття і враховувати вимоги нормативних документів, які регулюють бухгалтерський облік та фінансову звітність (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Визначення поняття “грошові кошти”

№ з/п	Автор	Визначення
1	2	3
1.	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	<u>Грошові кошти</u> (гроші) – готівка, <u>кошти</u> на рахунках у банках та депозити до запитання.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
2.	Ф.Ф. Бутинець	Гроші – це металеві та/або паперові знаки, які слугують мірилом вартості при купівлі-продажу. Вони виконують роль всезагального еквівалента, тобто, виражають вартість усіх інших товарів і можуть бути обміняні на будь-який з них.
3.	Чухно А. А.	У процесі тривалої історичної взаємодії золота і банкнот перемогу здобули кредитні гроші, що призвело до переходу від грошей-товару до кредитних грошей, грошей-капіталу. Сучасні гроші – це кредитні гроші, які відображають рух позикового капіталу. Отже, незалежно від того, чи вони представлені у вигляді паперу чи електронної картки, вони виражають рух позикового капіталу, що визначає їхню матеріальну природу.
4.	М. В. Дерій	Гроші є одним із ключових елементів ефективного функціонування будь-якого підприємства. Вони проходять через усі економічні та бізнесові взаємовідносини і розрахунки, відображаються в облікових документах, пов'язані з витратами, доходами та фінансовими результатами, і забезпечують досягнення головної мети економічної діяльності – отримання прибутку.
5.	Остафійчук С.М.	Грошові кошти – це готівка в касі підприємства, депозити до запитання та кошти на банківських рахунках, які мають абсолютну ліквідність, тобто можуть у будь-який момент бути використані для здійснення розрахунків або обміняні на законні платіжні засоби.

Джерело: складено автором на основі [2,3]

Гроші виконують кілька важливих функцій, які забезпечують їхню роль в економіці (табл. 1.2) [8].

Таблиця 1.2 – Функції грошей

№ з/п	Функція	Її характеристика
1	2	3
1.	Міра вартості	Гроші відображають і вимірюють вартість товарів, перетворюючи їх на ціни, які визначаються взаємодією з масштабом цін у країні. Масштаб цін визначається грошовою одиницею та може змінюватися через інфляційні процеси в економіці, що впливають на формування цін на товари та послуги.
2.	Засіб обігу	Гроші виступають посередником у процесі обміну товарів, забезпечуючи їх обіг. Вони функціонують як засіб обігу, представляючи мінову вартість. Продавець продає товар і отримує гроші, виконуючи цю функцію негайно. При цьому, для успішного виконання цієї функції гроші та товари повинні рухатися одночасно.

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
3.	Засіб нагромадження	Повні вартісні гроші можуть бути вилучені з сфери обігу і зберігатися у руках товаровиробників. Це дозволяє їм уникнути впливу непередбачуваних аспектів ринку. Однак такі гроші можуть повернутися до обігу у будь-який момент.
4.	Засіб платежу	Виникає внаслідок необхідності продажу товарів або послуг із відстроченням платежу, що виникає через різницю у часі між виробництвом і реалізацією товарів або з нестачею наявних грошей для покупки. У цьому випадку продавець виступає як кредитор, а покупець – як боржник.
5.	Світові гроші	Гроші забезпечують глобальний рух вартості у міжнародному економічному обороті та сприяють встановленню та розвитку економічних зв'язків між країнами. Світові гроші виконують комплексну функцію, яка охоплює всі основні функції грошей, що притаманні їм на внутрішньому ринку.

Джерело: складено автором на основі [2;3]

Поняття "грошові кошти" зазвичай використовують в обліку для позначення доходів і надходжень, однак доцільно розглядати його не лише як доходи і надходження, але й як витрати та фінансові результати. У процесі розрахунків одні й ті самі грошові кошти для дебіторів (продавців) вважаються доходами, а для кредиторів (покупців) – витратами. У підсумку, ці грошові кошти забезпечують певний фінансовий результат [8]. Щодо економічної сутності грошових коштів, можна зазначити, що вони є визначеними сегментами для проведення безготівкових і готівкових розрахунків між суб'єктами підприємництва; доходами і надходженнями з одного боку, та витратами – з іншого, що забезпечує оптимальне та ефективне функціонування грошово-кредитної системи [8].

Механізм здійснення готівкових та безготівкових операцій регулюється певною законодавчою та нормативною базою. Розглянемо основні нормативні акти, які визначають порядок таких операцій (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Законодавчо-нормативні акти, що регулюють питання обліку операцій з грошовими коштами

№ з/п	Назва законодавчого акту	Пояснення
1.	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV	Визначає правові засади регулювання, організації ведення бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності в Україні.
2.	План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 09.12.2011 р. № 1591 Інструкція щодо застосування плану рахунків. (Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. №291).	Встановлює значення та порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку. Інструкція про застосування Плану рахунків направлена на забезпечення однакової відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках та субрахунках
3.	Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 6 липня 1995 року № 265/95-ВР	Визначає правові принципи застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.
4.	Податковий кодекс від 02.12. 2010 року №2755-VI	Встановлює правила обліку готівкових операцій та операцій на банківських рахунках для цілей оподаткування. Це включає ведення касової книги, зберігання документів, дотримання обмежень на розрахунки готівкою та відображення готівкових операцій у податковій звітності.
5.	Національне Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». (Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 р. № 73).	Визначаються зміст і форма звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги до розкриття його статей.
6.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів" N 193 від 10.08.2000	Визначає методологічні засади обліку курсових різниць, що виникають внаслідок зміни валютних курсів, для грошових коштів підприємств, забезпечуючи відповідність обліку вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності.
7.	Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 р. № 148	Регулює правила роботи з готівкою в гривнях для всіх юридичних осіб та ФОПів в країні. Її основні положення встановлюють ліміт каси, визначають порядок оприбуткування та витрачання готівки, регламентують ведення касової книги, зберігання первинних документів, проведення інвентаризації та визначають відповідальність за порушення правил.

Джерело: складено автором на основі [2;3]

Для того, щоб грошові кошти відповідали реальним потребам користувачів бухгалтерської інформації, їх класифікують за формою існування, видом валюти та місцем зберігання [9].

Грошові кошти класифікуються за формою існування на готівкові та безготівкові. Готівкові грошові кошти охоплюють гроші в касі, тоді як безготівкові включають гроші на банківських рахунках і електронні кошти [9].

Щодо виду валюти, вони поділяються на гроші у національній валюті та у іноземних валютах. Ця класифікація має важливе значення для управління фінансами, зокрема для відстеження курсів іноземних валют в порівнянні з національною валютою [9].

Щодо місця зберігання, грошові кошти можуть бути у касі, на банківських рахунках або у формі електронних коштів, наприклад, на депозитних картках або в платіжних системах в Інтернеті. Ця класифікація важлива для проведення інвентаризації фінансових ресурсів підприємства.

Розглянувши валютну класифікацію грошових коштів, варто зазначити, що вона розділяється на дві основні категорії: національна валюта та іноземна валюта. Національна валюта – це грошові кошти, які прийняті в межах конкретної країни для здійснення внутрішніх фінансових операцій [9]. Наприклад, для українського підприємства це будуть гривні – офіційна валюта України. Іноземна валюта – це грошові кошти, які виражені в валюті інших країн. Вона використовується для міжнародних розрахунків, операцій з іноземними партнерами, а також може бути використана як інвестиційний інструмент або для зберігання в іноземних банках [9].

Класифікація грошових коштів за місцем зберігання є важливим аспектом фінансового управління підприємства і передбачає декілька основних категорій:

– Перша категорія, аванси видані, охоплює грошові кошти, які передаються підприємством покупцям або постачальникам у формі авансів. Ці аванси є частковою оплатою за майбутні товари або послуги і відображають зобов'язання покупця перед підприємством [10].

– Друга категорія, підзвітні кошти, це грошові засоби, що знаходяться під контролем та звітністю певних осіб в підприємстві. Ці особи відповідають за правильне використання та облік цих коштів, які можуть бути у касі або на рахунках у банку [10].

– Третя категорія, еквіваленти грошових коштів, включає фінансові інструменти, що можуть легко конвертуватися в готівкові кошти без втрати вартості. Ці інструменти можуть бути ліквідними фінансовими інвестиціями, короткостроковими цінними паперами та іншими [10].

– Четверта категорія, рахунок в банку, це грошові кошти, що зберігаються на банківському рахунку підприємства. Ці кошти зазвичай використовуються для проведення безготівкових розрахунків, зберігання надлишкових коштів та отримання доходів від вкладів [10].

– Остання категорія, каса, описує грошові кошти, що знаходяться фізично в касі підприємства. Ці кошти використовуються для проведення готівкових операцій, включаючи оплату товарів та послуг, видачу зарплати та інші платежі [10].

Ця класифікація є важливою для ефективного управління фінансами підприємства, планування ліквідності та визначення оптимальної стратегії зберігання та використання грошових коштів.

Також грошові кошти можна класифікувати за призначенням на дві основні категорії. Перша категорія – необоротні грошові кошти – використовується для інвестиційних цілей, придбання основних засобів, будівництва та інших довгострокових інвестиційних проектів. Ці кошти спрямовані на створення довгострокових активів та розвиток підприємства в майбутньому [11]. Друга категорія – оборотні грошові кошти – використовується для поточних операцій підприємства, таких як оплата зарплати, закупівля товарів і послуг, погашення кредитів та інші поточні фінансові операції. Ці кошти є важливими для забезпечення нормального функціонування підприємства і забезпечення його поточних потреб [11].

Грошові кошти можна ще класифікувати за джерелами їх надходження на підприємство, що включає кілька основних категорій. Перша категорія – власні грошові кошти – це ті кошти, які підприємство отримує від своєї власної діяльності. Це може бути прибуток від продажу товарів або послуг, інші доходи, отримані в результаті власницької діяльності підприємства [11]. Друга категорія – запозичені

грошові кошти – це кошти, які підприємство отримує у вигляді позик від банків, фінансових установ або приватних кредиторів. Ці кошти підлягають поверненню за умовами угоди, і їх використання пов'язане з обов'язком сплати відсотків [11]. Третя категорія – залучені грошові кошти – це кошти, які підприємство отримує від інвесторів чи партнерів у формі вкладень або спільних проектів. Ці кошти можуть бути надані для розвитку підприємства, вкладення в нові проекти чи спільні підприємства з іншими компаніями [11].

У цілому, готівкові грошові кошти відіграють важливу роль у фінансовій системі, тому їх економічна сутність, класифікація та нормативно-правове регулювання мають значний вплив на економічну діяльність та фінансову стабільність підприємств.

1.3 Сучасні інформаційні технології, що використовуються для автоматизації обліку грошових коштів у діяльності підприємства

Сучасні інформаційні технології в сфері автоматизації обліку грошових коштів є ключовим інструментом для підвищення ефективності фінансового управління підприємствами. Інтеграція цих технологій дозволяє значно полегшити процеси фінансового обліку, звітності, контролю та аналізу, забезпечуючи точність, швидкість і надійність в управлінні грошовими потоками [12].

Сучасне програмне забезпечення для обліку фінансів дозволяє в повній мірі автоматизувати весь процес обліку, починаючи від введення даних з первинних документів. Це включає автоматизоване формування кореспонденцій рахунків, заповнення відповідних реєстрів обліку та створення звітних форм документів [12].

Сучасні інструменти облікового програмного забезпечення відкривають можливості для ефективної роботи бухгалтера, який тепер лише вводить інформацію з первинних документів та отримує результат у вигляді необхідного документа чи звіту [12]. Всі інші операції, такі як формування кореспонденцій

рахунків, ведення реєстрів та аналітичних записів, розрахунки та аналіз, виконуються автоматично за допомогою спеціалізованих програмних засобів.

Це значно полегшує та прискорює процес обліку, забезпечуючи точність та надійність фінансової звітності. Крім того, такі програмні рішення дозволяють забезпечити високий рівень конфіденційності та безпеки даних, а також забезпечують можливість зберігання та швидкого доступу до інформації для подальшого аналізу та прийняття управлінських рішень [12].

Системи електронного обліку та управління фінансами є невід'ємною частиною сучасної підприємницької діяльності. Вони забезпечують автоматизацію різних аспектів фінансового обліку, що включає в себе облік прибутків і витрат, контроль розрахунків, операції з розрахунковими рахунками, внутрішній контроль та інші фінансові процеси [12].

Однією з ключових переваг таких систем є їх здатність автоматично відслідковувати та реєструвати фінансові трансакції в режимі реального часу. Це дозволяє підприємствам миттєво спостерігати за фінансовими операціями, контролювати обіг грошей та раціоналізувати витрати [12].

Зокрема, системи електронного обліку дозволяють автоматизувати формування фінансової звітності та аналітичних даних. Це включає створення різноманітних звітів, які відображають фінансовий стан підприємства, рух коштів, аналіз ефективності та прибутковості проектів. Такі звіти є необхідним інструментом для прийняття управлінських рішень, оцінки фінансової стійкості та розвитку стратегій управління [12].

Застосування систем електронного обліку та управління фінансами дозволяє підприємствам підвищити ефективність фінансового управління, зменшити ризики, збільшити точність та достовірність фінансової звітності, а також підвищити рівень контролю над фінансовими процесами.

На сьогоднішній день, в умовах швидкозмінного та конкурентного бізнес-середовища, ефективне управління фінансами та точний облік фінансових операцій стають надзвичайно важливими для підприємств [13]. Для автоматизації цих процесів широко використовуються сучасні програмні засоби, які включають в

себе системи електронного обліку та управління фінансами. Розглянемо кілька прикладів таких програм [13].

Гарним прикладом є програмне забезпечення QuickBooks, розроблене компанією Intuit Inc. Ця програма є однією з найпопулярніших серед малих підприємств та фрілансерів. QuickBooks надає можливість вести детальний облік прибутків і витрат, створювати та відправляти рахунки, керувати оплатою рахунків та платежами, а також генерувати фінансову звітність [13].

Іншим прикладом є програма Sage 50cloud, що належить до Sage Group plc. Вона спрямована на малі та середні підприємства і має широкий функціонал, включаючи облік фінансових операцій, керування зберіганням даних клієнтів та постачальників, генерацію звітів і аналітичну звітність [13].

Також варто відзначити програму NetSuite, що належить Oracle Corporation. Ця інтегрована платформа надає засоби для управління фінансами, управління замовленнями, складом, CRM та іншими операційними процесами, дозволяючи підприємствам ефективно управляти фінансовими ресурсами [13].

Херо – це онлайн-система, що надає розширені можливості для обліку та управління фінансами підприємств. Одним із ключових переваг є легкий доступ до системи з будь-якого пристрою з Інтернетом, що робить облік більш гнучким та зручним для користувачів. Херо дозволяє створювати, відстежувати та оплачувати рахунки онлайн, що спрощує процес фінансових транзакцій та зменшує ризик затримок у платежах [13]. Система автоматично синхронізується з банківськими рахунками, що дозволяє автоматизувати процес занесення фінансових транзакцій та розрахунків. Система надає широкий спектр звітів та аналітичних інструментів, які допомагають аналізувати фінансовий стан підприємства, прогнозувати доходи та витрати, а також приймати обґрунтовані управлінські рішення [13].

Ще однією важливою технологією у сфері фінансів є системи електронних платежів і банківські сервіси. Ці інноваційні рішення дозволяють здійснювати безготівкові операції, забезпечуючи високий рівень зручності та безпеки у фінансових трансакціях.

Перш за все, системи електронних платежів забезпечують швидкі та ефективні фінансові операції. Вони дозволяють здійснювати миттєві перекази коштів між різними рахунками, навіть у міжнародному масштабі, що значно прискорює розрахункові процеси та покращує ліквідність підприємства [14].

Крім того, банківські сервіси, які інтегровані у системи електронних платежів, дозволяють отримувати детальні звіти про розрахунки та ведення рахунків. Це надає підприємствам можливість управління фінансовими потоками, аналізувати витрати та доходи, а також приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі фінансової аналітики [14].

Окрім цього, системи електронних платежів забезпечують високий рівень безпеки фінансових операцій. Вони використовують сучасні технології шифрування та захисту даних, що дозволяє уникнути шахрайства та несанкціонованого доступу до фінансових ресурсів [14].

PayPal є одним з найвідоміших сервісів електронних платежів у світі. Він дозволяє користувачам здійснювати безпечні онлайн-перекази коштів, платити за товари та послуги в Інтернеті, а також отримувати грошові перекази. PayPal є популярним серед онлайн-магазинів та бізнесів для приймання платежів. Серед особливостей – високий рівень безпеки за допомогою шифрування даних та захисту від шахрайства. Швидкість та зручність у використанні, можливість інтеграції з різними платіжними системами [14].

Stripe є платіжною платформою, яка дозволяє підприємствам приймати платежі онлайн та у мобільних додатках. Вона надає інструменти для обробки платежів, управління підписками, аналізу фінансових даних та боротьби з шахрайством. Тут наявні гнучкі та легкі у використанні інструменти для інтеграції платежів у веб-сайти та додатки. Підтримка різних видів платежів, включаючи кредитні картки, мобільні платежі та інші.

Системи управління ліквідністю відіграють ключову роль у фінансовому управлінні підприємством. Вони не лише дозволяють автоматизувати контроль за грошовими потоками, але й забезпечують можливість прогнозування ліквідності, управління резервами та оптимізацію взаємодії з банками [14].

Програмні рішення у цій сфері включають у себе широкий спектр функціоналу:

1. Контроль за грошовими потоками. Системи управління ліквідністю дозволяють точно відслідковувати всі витрати та надходження коштів. Це допомагає уникнути недостачі коштів або їх зайвого нагромадження [15].

2. Прогнозування ліквідності. Інтегровані аналітичні інструменти дозволяють аналізувати минулі та поточні фінансові показники для прогнозування майбутньої ліквідності. Це дозволяє підприємствам вчасно реагувати на зміни в фінансовій ситуації [15].

3. Управління резервами. Системи автоматично визначають оптимальний рівень резервів, який необхідно утримувати для забезпечення стабільності фінансового стану підприємства [15].

4. Оптимізація роботи з банками. Завдяки інтеграції з банківськими сервісами, системи управління ліквідністю дозволяють ефективно керувати рахунками, автоматизувати платежі та отримувати актуальну інформацію про фінансові операції [15].

Ці програмні рішення сприяють зменшенню фінансових ризиків, уникненню прострочення платежів та покращенню управління грошовими ресурсами підприємства. Вони є необхідним інструментом для сучасного фінансового управління та забезпечення стабільності фінансового стану підприємства [15].

Також, CashAnalytics є інноваційною програмою для управління ліквідністю, яка надає підприємствам можливість створювати точні прогнози на основі аналізу фінансових даних. Цей інструмент не лише допомагає у розрахунку майбутніх фінансових показників, але й автоматизує планування грошових потоків. Таким чином, підприємство може ефективно використовувати свої фінансові ресурси, збільшуючи ефективність керування капіталом [15].

Однією з важливих функцій CashAnalytics є моніторинг витрат та контроль за розрахунками. Ця програма дозволяє підприємству відстежувати всі фінансові операції, а також забезпечує повний контроль над розрахунками з партнерами та

постачальниками. Такий підхід сприяє підтримці фінансової стабільності та ефективному управлінню бюджетом підприємства [15].

Kyriba – це комплексна платформа для ефективного управління ліквідністю, яка включає різноманітні модулі для прогнозування грошових потоків, керування казначейськими операціями та управління ризиками. Ця програма відрізняється розширеними аналітичними можливостями, які допомагають виявляти ключові фактори, впливаючи на ліквідність підприємства, і керувати валютними ризиками [15].

Однією з головних переваг Kyriba є можливість автоматизувати різні фінансові операції, такі як платежі та управління фінансовими інвестиціями. Це спрощує рутинні процеси та дозволяє зосередитися на стратегічних аспектах управління фінансами [15].

Cashforce є інноваційною програмою, спеціалізованою на прогнозуванні та оптимізації грошових потоків. Вона надає великий набір можливостей для підприємств у створенні точних прогнозів на основі детального аналізу історичних даних та фінансової звітності [15].

Cashforce включає в себе потужні інструменти для автоматизації процесів управління ліквідністю. Це охоплює планування розрахунків, управління розрахунковими рахунками, а також моніторинг грошових потоків. Програма допомагає підприємствам ефективно керувати своєю фінансовою ситуацією, забезпечуючи точні прогнози та оптимальне використання грошових ресурсів [15].

Проте, забезпечення кібербезпеки в фінансовій сфері є критично важливим аспектом у сучасному світі, де цифрові технології грають ключову роль у фінансових операціях. Для збереження конфіденційності, цілісності та доступності фінансових даних і операцій необхідно застосовувати різноманітні заходи кібербезпеки [16].

Одним з найважливіших заходів є застосування сучасних систем шифрування даних. Вони дозволяють захистити фінансові та особисті дані від несанкціонованого доступу, оскільки інформація зберігається у зашифрованому вигляді, який може бути розкритий лише за допомогою правильного ключа [16].

Додатковим рівнем захисту є двофакторна автентифікація, яка вимагає введення двох різних методів ідентифікації для доступу до фінансових систем. Це може включати введення паролю разом з кодом, отриманим на мобільний пристрій, або використання біометричних даних разом з ідентифікатором [16].

Отже, інформаційні технології для автоматизації обліку грошових коштів забезпечують підприємствам потужний інструментарій для ефективного управління фінансовими процесами. Ці технології дозволяють автоматизувати багато аспектів обліку, включаючи ведення рахунків, контроль за грошовими потоками, прогнозування ліквідності, аналіз фінансових показників та формування звітності.

1.4 Облікова політика ТОВ «ТОТУЧАНОВ» щодо готівкових грошових коштів в касі та її відповідність вимогам НП(С)БО

Облікова політика щодо готівкових грошових коштів в ТОВ "ТОТУЧАНОВ" є ключовим аспектом фінансового управління, оскільки вона відображає підходи та методи, за якими підприємство веде облік, контроль та звітність щодо готівки.

Організаційні аспекти обліку готівкових коштів включають розробку і впровадження внутрішніх процедур та правил, які регулюють обіг готівкових коштів у підприємстві. Ці процедури можуть охоплювати кожен аспект використання готівки, від прийому та видачі коштів до контролю за їх використанням та зберіганням [17].

Перш за все, важливо визначити відповідальних осіб, які будуть відповідати за обіг готівки. Це можуть бути касири, бухгалтери, фінансові менеджери або інші співробітники, які мають доступ до грошових коштів. Вони повинні мати чіткі і зрозумілі інструкції щодо процедур обігу готівки та дотримуватися встановлених правил [17].

Наступний етап полягає в контролі за доступом до готівки. Це включає в себе забезпечення безпечного зберігання коштів, обмеження доступу до них лише відповідальним особам, а також використання сучасних технологій для забезпечення безпеки (наприклад, електронні системи контролю доступу) [17].

Кожна операція з готівкою повинна бути документально зафіксована, включаючи дату, суму, особу, яка проводила операцію, та її призначення. Це допомагає відстежувати всі грошові потоки, уникати помилок та виявляти можливі недоліки в системі управління готівкою [17].

Політика прийому та видачі готівки у фінансовому обліку підприємства є ключовим елементом, який має на меті забезпечити правильність та контроль використання готівкових коштів. Вона повинна включати детально розроблені процедури, що охоплюють кожен етап обігу готівки – від прийому до видачі [17].

Політика повинна чітко визначати, які документи повинні бути представлені для прийому та видачі готівки. Це можуть бути заявки на видачу готівки, квитанції про отримання коштів, відомості про витрати, акти приймання-передачі готівки тощо. Важливо, щоб всі ці документи були належним чином заповнені, підписані відповідальними особами та мали необхідні підтвердження [18].

Політика має передбачати механізми підтвердження всіх операцій з готівкою. Це може включати підписання відповідних документів двома особами (принаймні), підтвердження через електронні системи, використання фізичних печаток або інші методи, які забезпечують автентичність та достовірність операцій [18].

Політика має включати механізми контролю за правильністю обліку готівкових операцій. Це охоплює перевірку правильності заповнення документів, відповідність сум та цілей використання коштів, а також відслідковування будь-яких розбіжностей чи недоліків у системі обліку [18].

Такий підхід до організації прийому та видачі готівки дозволяє забезпечити високий рівень контролю та дотримання фінансових процедур у підприємстві, а також уникнути можливих фінансових ризиків та недорозумінь [18].

Облікова політика ТОВ «ТОТУЧАНОВ» стосовно касових операцій має на меті забезпечення чіткості та правильності у проведенні фінансових операцій з готівкою. Політика повинна описувати порядок проведення касових операцій усіма відповідальними особами та включати наступні аспекти.

Досліджуване підприємство має чіткі та стандартизовані процедури для кожного етапу цього процесу [19]. Політика визначає вимоги до квитанцій, включаючи необхідну інформацію, яка повинна бути вказана на кожному документі. Це може включати назву покупця чи постачальника, дату та номер операції, суму платежу, опис послуги чи товару, умови оплати (знижки, доплати тощо) та підписи уповноважених осіб [19]. Облікова політика передбачає процедури складання та зберігання актів виконаних робіт або поставлених товарів. Ці документи є важливим доказом про проведення операцій та їхніх умов. Вони мають містити інформацію про виконану роботу чи поставлений товар, дату та умови оплати, підписи відповідальних осіб [19].

Важливим аспектом є також контроль за виконанням цих процедур та веденням відповідної документації. Регулярні контрольні перевірки допоможуть підтримувати високий рівень точності та відповідність фінансових операцій вимогам НП(С)БО та інших нормативних документів [19].

Облікова політика розглядає процедури видачі зарплати готівкою працівникам ТОВ «ТОТУЧАНОВ». Це включає ведення касових документів з відображенням сум, відрахувань, податків та інших показників, які необхідно враховувати при оплаті праці, також описує інші касові операції, які можуть виникати у діяльності підприємства. Це можуть бути витрати на поточне утримання, оплата комунальних послуг, закупівля офісного обладнання чи інвестиції у розвиток бізнесу [19].

Важливим аспектом облікової політики на досліджуваному підприємстві щодо касових операцій є також внутрішній контроль та перевірка правильності обліку. Для цього використовуються касові книги, звіти з каси, а також різні регулярні контрольні перевірки та перевірки фінансових даних. Такий підхід

допоможе забезпечити дотримання фінансових стандартів та уникнути можливих помилок чи непорозумінь у касових операціях [20].

Облікова політика ТОВ «ТОТУЧАНОВ» стосовно касових операцій має ключове значення для забезпечення ефективного та правильного ведення фінансового обліку. Вона включає в себе ряд важливих аспектів, які забезпечують контроль та порядок у проведенні касових операцій.

Порядок розрахунків з покупцями та постачальниками – це один із важливих елементів касових операцій. Облікова політика повинна визначати чіткі процедури щодо реєстрації, контролю та обліку операцій з оплати та отримання коштів від клієнтів та постачальників [20]. Це включає вимоги до первинних документів, зокрема рахунків-фактур, квитанцій, актів виконаних робіт або поставлених товарів, а також ведення реєстраційних журналів та інших облікових документів [20].

Оплата заробітної плати є ще одним важливим аспектом касових операцій. Облікова політика має визначати правила та процедури щодо видачі готівки або безготівкового переказу коштів для оплати зарплати співробітникам. Це включає у себе ведення облікових картотек співробітників, складання звітності про виплати зарплати, підтвердження операцій та зберігання відповідних документів [20].

Політика контролю за рухом готівкових коштів у ТОВ «ТОТУЧАНОВ» включає ряд механізмів для забезпечення ефективного моніторингу та запобігання можливих втрат чи зловживань. Окреслимо їх основні аспекти:

1) Визначення відповідальних осіб та обов'язків. Політика визначає осіб, відповідальних за контроль та моніторинг готівкових операцій на підприємстві. Це можуть бути касири, фінансові менеджери або спеціалізовані відділи, які мають відповідні повноваження та обов'язки з управління готівкою [21].

2) Створення внутрішніх процедур та правил. Політика включає детальні процедури щодо прийому, видачі та обліку готівки, вимоги до первинних документів, які підтверджують операції з готівкою, такі як квитанції, акти, розписки тощо [21].

3) Контроль за доступом до готівки. Забезпечення безпеки грошей включає в себе контроль за доступом до готівки. В обліковій політиці визнано, хто та в яких умовах має доступ до каси або готівкових фондів, включаючи обмеження та процедури авторизації [21].

4) Механізми моніторингу та контролю. Передбачено проведення регулярних моніторингових та контрольних перевірок готівкових операцій для виявлення можливих втрат, непорозумінь або зловживань. Ці механізми допомагають вчасно виявляти проблеми та усувати їх перед виникненням серйозних проблем [21].

5) Технологічні рішення для контролю. Використання сучасних технологій, таких як системи моніторингу та автоматизовані засоби контролю, може значно полегшити ведення обліку та контролю за готівкою. Це включає в себе використання програмного забезпечення для ведення касових операцій, систем відеоспостереження та інші технічні засоби [21].

Усі ці аспекти облікової політики досліджуваного підприємства спрямовані на забезпечення високого рівня контролю, безпеки та відповідності вимогам законодавства у сфері фінансової діяльності для ТОВ «ТОТУЧАНОВ».

У відповідності до НП(С)БО, облікова політика ТОВ «ТОТУЧАНОВ» щодо готівкових грошових коштів повинна і дотримується встановлених стандартів бухгалтерського обліку, включаючи правильне ведення обліку та відображення операцій з готівкою у фінансовій звітності, відповідність документації та правильність проведення касових операцій.

РОЗДІЛ 2

СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТОВ «ТОТУЧАНОВ» ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

2.1 Електронне документування операцій з обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ»

В епоху цифрових технологій, електронне документування стає ключовим елементом ефективного управління фінансами. Це особливо актуально для обліку готівкових грошових коштів, де традиційні паперові методи не тільки застаріли, але й менш ефективні. Використання електронних систем дозволяє забезпечити точність, прозорість та безпеку фінансових операцій.

У всіх підприємствах здійснюються розрахункові операції за допомогою безготівкових та готівкових розрахунків. Якщо підприємство має власну касу для організації готівкових розрахунків, касир повинен знати і виконувати вимоги Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [22]. Касир є ключовою особою в касі, але перед початком виконання своїх обов'язків і завдань, він повинен бути ознайомлений під підпис із «Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 р. № 148 та укласти договір про повну матеріальну відповідальність [22].

На підприємствах в касі можуть зберігатися не тільки готівкові кошти, але й цінні папери, грошові документи, що є бланками суворої звітності. До таких документів відносяться квитанції шляхових листків автотранспорту, трудові книжки і вкладні листки до них, бланки довіреностей та інші подібні документи [22].

Зберігання готівки в касі дозволяється лише в межах встановлених лімітів залишку готівки. Встановлений ліміт каси ТОВ «ТОТУЧАНОВ» затверджується внутрішнім наказом керівника окремо для кожного ресторану. Вся готівка, яка

перевищує ліміт, повинна бути здана в банк для зарахування на поточний рахунок (Дт 311 «Поточні рахунки в національній валюті», Кт 301 «Готівка в національній валюті»). Операція з видачі готівки уповноваженій особі для зарахування на розрахунковий рахунок підприємства супроводжується видатковим касовим ордером. Надходження готівки до каси супроводжується прибутковим касовим ордером, що створюється на базі Звіту про роздрібні продажі після закінчення операційного дня ресторану.

Касові операції оформлюються документами типових форм. Ці форми повинні використовуватися на всіх підприємствах незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості та форми власності без змін [22]. Первинні документи, які підтверджують рух грошових коштів, повинні бути складені належним чином. Основним нормативно-правовим актом, що регулює документування касових операцій, є Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 р. № 148 [22].

З переходом до цифрової ери, електронне документування операцій з обліку готівкових грошових коштів стало важливим аспектом фінансового управління для всіх суб'єктів господарювання. Порівняно з традиційним документарним обліком, електронний обіг має суттєві переваги, які сприяють підвищенню ефективності, точності та безпеки фінансових операцій [23].

Інформація про наявність та рух грошових коштів на підприємстві ТОВ «ТОТУЧАНОВ» узагальнюється у реєстрах та формується автоматично за допомогою використання бухгалтерської комп'ютерної програми «BAS Бухгалтерія КОРП».

Однією з основних переваг електронного документування є значне зниження ризику помилок. У традиційних документарних системах, де використовується паперова документація, людський фактор грає важливу роль і часто призводить до помилок у введенні даних, обчисленнях та передачі інформації. Автоматизація процесів в електронних системах забезпечує високу

точність даних, оскільки більшість операцій виконується безпосередньо програмним забезпеченням, що мінімізує можливість людської помилки [23].

Електронні системи значно підвищують швидкість обробки фінансових операцій. В традиційних системах облік готівкових коштів потребує багато часу на ручну обробку документів, перевірку та архівування. Електронні системи дозволяють здійснювати ці операції майже миттєво, що сприяє оперативності та гнучкості у фінансовому управлінні. Це особливо важливо для підприємств з великим обсягом транзакцій, де швидкість обробки безпосередньо впливає на ефективність бізнес-процесів [23].

ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є малим підприємством, яке спеціалізується на роздрібній торгівлі продуктами харчування. Щодня підприємство обробляє значну кількість транзакцій, пов'язаних з продажем товарів, прийомом готівкових та безготівкових платежів, видачею касових ордерів та іншими фінансовими операціями.

Основні програмні продукти, що використовує підприємство ТОВ «ТОТУЧАНОВ»:

Syrve Office – програма складського та управлінського обліку для закладів громадського харчування. До прикладу, за допомогою цієї програми підприємство ТОВ «ТОТУЧАНОВ» отримує інформацію по типам оплат проведеним за зміну, звіт по чекам, кількості проданого товару (Додаток А). Інші задачі програми: контроль продажів, запасів на складі, розширена аналітика по всіх підрозділах ресторану зі статистикою за попередній місяць або рік, звітність про доходи, витрати, контроль персоналу, управління кур'єрською службою доставки.

«BAS Бухгалтерія КОП» – програмне забезпечення, спеціально розроблене для автоматизації завдань бухгалтерського обліку та фінансів. В ньому вже ведеться облік безпосередньо за синтетичними і аналітичними рахунками.

До впровадження електронних систем обліку, працівники фінансового відділу ТОВ «ТОТУЧАНОВ» витрачали багато часу на ручну обробку документів. Це включало складання звітів, перевірку правильності заповнення касових ордерів, ручний підрахунок та облік готівкових коштів, а також архівування паперових

документів. Такий підхід не лише займав значну кількість робочого часу, але й збільшував ризик виникнення помилок [24].

З впровадженням електронної системи обліку, зокрема програмного забезпечення для автоматизації касових операцій та фінансового менеджменту, ситуація кардинально змінилася. Тепер всі операції здійснюються в електронному вигляді, що дозволяє автоматично фіксувати кожну транзакцію, миттєво оновлювати дані в обліковій системі ТОВ «ТОТУЧАНОВ та формувати необхідні звіти в режимі реального часу [24].

Електронні системи документування забезпечують вищий рівень безпеки та захисту даних порівняно з паперовими системами. У сучасному світі, де інформація є цінним активом, захист даних набуває особливого значення. Переваги електронних систем у цьому контексті включають використання шифрування, паролів та інших засобів кібербезпеки, що робить їх набагато безпечнішими та надійнішими [24].

Шифрування є ключовим елементом безпеки в електронних системах. Воно забезпечує захист даних від несанкціонованого доступу шляхом перетворення інформації у форму, яку неможливо прочитати без спеціального ключа. Це означає, що навіть у випадку злому системи або перехоплення даних, зловмисники не зможуть їх використати без ключа дешифрування [24].

Парольний захист є базовим рівнем безпеки в електронних системах. Складні та унікальні паролі значно знижують ризик несанкціонованого доступу до даних. Додатково, використання багатофакторної аутентифікації (MFA) додає ще один рівень безпеки, вимагаючи від користувачів підтвердження їхньої особи за допомогою кількох факторів, таких як пароль та одноразовий код, надісланий на мобільний телефон [24].

Електронні документи легко зберігати та резервно копіювати, що забезпечує їхню збереженість навіть у випадку непередбачених обставин. Автоматизовані системи резервного копіювання створюють копії даних на регулярній основі, зберігаючи їх у захищених місцях, таких як віддалені сервери або хмарні сховища. Це означає, що у разі фізичного знищення обладнання,

наприклад, через пожежу або повінь, всі дані можна швидко відновити з резервних копій [25].

Паперові документи завжди піддаються ризику фізичного знищення або пошкодження. Електронні системи, натомість, забезпечують захист від таких загроз. Крім резервного копіювання, електронні системи часто розташовані на серверах з високим рівнем фізичної безпеки, включаючи захист від несанкціонованого доступу, пожежну безпеку, системи контролю клімату та захист від електричних стрибків [25].

Електронні системи дозволяють здійснювати постійний моніторинг доступу до даних та операцій з ними. Журнали доступу та дій користувачів забезпечують можливість відстежувати, хто і коли мав доступ до інформації, що важливо для виявлення та попередження можливих порушень безпеки. Ці функції також спрощують проведення контрольних перевірок та внутрішніх розслідувань [25].

Електронне документування забезпечує високу прозорість фінансових операцій, що є однією з його ключових переваг. Завдяки можливості відстежувати всі транзакції в режимі реального часу, керівництво підприємства отримує доступ до актуальної інформації про стан грошових коштів. Це суттєво полегшує внутрішній контроль, сприяє виявленню та запобіганню шахрайству, а також забезпечує дотримання нормативних вимог. [25]

Електронні системи дозволяють відстежувати кожну фінансову операцію миттєво після її здійснення. Це означає, що керівництво підприємства може в режимі реального часу бачити всі рухи грошових коштів, що забезпечує повну прозорість фінансової діяльності. Така оперативність дозволяє швидко реагувати на будь-які зміни у фінансовому стані підприємства, приймаючи обґрунтовані управлінські рішення.

Електронне документування значно полегшує процес внутрішнього контролю. Автоматизовані системи можуть бути налаштовані для створення звітів та аналітики за різними параметрами, що дозволяє детально аналізувати фінансові

потоки. Крім того, можливість встановлення автоматичних сповіщень про підозрілі або незвичайні транзакції допомагає своєчасно виявляти потенційні проблеми [26].

Прозорість фінансових операцій у електронних системах є важливим засобом у боротьбі з шахрайством. Оскільки всі транзакції документуються та зберігаються в системі, будь-які спроби несанкціонованих дій можна легко виявити та простежити. Це значно знижує можливість внутрішніх зловживань та шахрайських дій [26].

Електронне документування у ТОВ «ТОТУЧАНОВ» сприяє забезпеченню відповідності фінансових операцій нормативним вимогам. Системи автоматично генерують необхідні звіти та зберігають їх у форматі, що відповідає стандартам регулюючих органів. Це спрощує процес підготовки до перевірок, а також забезпечує своєчасне подання всіх необхідних документів. Крім того, система може бути налаштована на автоматичне оновлення відповідно до змін у законодавстві, що гарантує постійну відповідність нормативним вимогам [26].

Електронне документування дозволяє підприємству значно скоротити витрати на паперову продукцію. Витрати на папір, чорнила для принтерів, а також на обслуговування копіювальної та друкарської техніки можуть складати значну частину операційних витрат підприємства. Перехід на електронні документи знижує ці витрати до мінімуму, оскільки більшість інформації зберігається та передається в цифровому форматі [27].

Крім того, автоматизація процесів обробки документів у ТОВ «ТОТУЧАНОВ» зменшує потребу в значній кількості працівників, які займаються ручною обробкою та архівуванням паперових документів. Це дозволяє підприємству скоротити штат таких працівників або переорієнтувати їх на виконання інших, більш продуктивних завдань. Такий підхід сприяє ефективнішому використанню людських ресурсів та зменшенню витрат на заробітну плату та інші пов'язані витрати [27].

Однією з важливих переваг електронного обігу документів є його позитивний вплив на навколишнє середовище. Зменшення використання паперу знижує потребу у вирубці дерев, що є важливим кроком до збереження лісів та

біорізноманіття. Крім того, зменшення виробництва паперу сприяє зниженню викидів вуглецю, які виникають під час його виготовлення та транспортування. [27]

Електронний обіг документів також зменшує обсяг відходів, які утворюються при утилізації паперових документів. Паперові відходи, які накопичуються в процесі роботи, часто займають значні площі на сміттєзвалищах і вимагають додаткових ресурсів для їхньої переробки. Відмова від паперової документації сприяє зменшенню цього негативного впливу на довкілля [27].

Отже, перехід на електронне документування відповідає сучасним тенденціям до екологічної відповідальності та сталого розвитку. Все більше підприємств усвідомлюють свою роль у збереженні навколишнього середовища та прагнуть впроваджувати екологічно відповідальні практики у своїй діяльності. І, в свою чергу, використання електронних документів ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є одним із кроків до сталого розвитку, що підвищує репутацію будь-якого підприємства в очах клієнтів, партнерів та інвесторів [27].

Електронне документування операцій з обліку готівкових грошових коштів має значні переваги над традиційним документарним паперовим обліком. Воно забезпечує високу точність та швидкість обробки даних, підвищену безпеку, прозорість та контроль, економію ресурсів та екологічність. У сучасному світі, де технології відіграють вирішальну роль у всіх сферах життя, перехід до електронного документування є логічним та необхідним кроком для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств.

2.2 Синтетичний та аналітичний облік руху готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» в умовах автоматизованої обробки даних

Облік грошових коштів в касі є важливим аспектом фінансової діяльності підприємства, оскільки саме цей вид активів є найліквіднішим і найбільш схильним до ризиків. Управління касовими операціями вимагає суворого дотримання

законодавчих норм та стандартів бухгалтерського обліку. Облік готівкових коштів здійснюється на двох рівнях: синтетичному та аналітичному, для цього підприємство ТОВ «ТОТУЧАНОВ» використовує програму «BAS Бухгалтерія КОРП».

Згідно з Інструкцією «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій», затвердженою наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30 листопада 1999 року, регулюється порядок відображення грошових розрахунків у бухгалтерському обліку господарюючих суб'єктів [28].

Для обліку коштів у робочому плані рахунків ТОВ «ТОТУЧАНОВ» використовуються такі рахунки:

- 30 «Готівка» ;
- 31 «Рахунки в банках»;
- 33 «Інші кошти»;
- 35 «Поточні фінансові інвестиції».

Синтетичний облік готівкових коштів в касі підприємства є важливим елементом фінансового обліку, оскільки він відображає рух грошових коштів, які перебувають у касі та здійснюються за допомогою різних операцій. Один з основних рахунків, який використовується для синтетичного обліку касових операцій, це рахунок 30 «Готівка», що належить до активних рахунків [28].

Рахунок 30 «Готівка» у ТОВ «ТОТУЧАНОВ» відображається у бухгалтерському обліку як дебетний, коли грошові кошти збільшуються, тобто надходять у касу, і як кредитний, коли кошти зменшуються, наприклад, видаються з каси. Основними документами для синтетичного обліку касових операцій є прибутковий касовий ордер (Додаток В) для оформлення надходження грошових коштів до каси і видатковий касовий ордер (Додаток Г) для оформлення видачі готівки з каси [28].

Операції, які відображаються на рахунку 30 «Готівка», можуть включати надходження готівки з банківського рахунку, що відображається як дебет рахунку 30 «Готівка» і кредит рахунку 31 "Рахунки в банках". Також до операцій може

входити видача готівки для розрахунків з підзвітними особами, що відображається як дебет субрахунку 372 "Розрахунки з підзвітними особами" і кредит рахунку 30 «Готівка». Надходження виручки від реалізації продукції та товарів також відображається на рахунку 30 «Готівка» як дебет, а кредитно відображається на рахунку 70 "Доходи від реалізації" [28]. До прикладу, у касовій книзі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» (Додаток Б) спостерігаємо як виручка наторгована за день переходить на аналітичний рахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції».

Синтетичний облік готівкових коштів в касі допомагає підприємству ТОВ «ТОТУЧАНОВ» відстежувати рух грошових потоків, контролювати витрати та відображати фінансовий його стан [28].

Отже, рахунок 30 «Готівка» призначений для узагальнення інформації про наявність і рух коштів у касі підприємства. За дебетом цього рахунку відображається надходження грошових коштів, а за кредитом – виплата грошових коштів з каси підприємства [29].

Для обліку операцій на рахунках в банку використовується рахунок 31 «Рахунки в банках». Цей рахунок призначений для уведення наявності та руху грошових коштів на банківських рахунках і може бути використаний для поточних операцій [29].

По дебету рахунку 31 «Рахунки в банках» відображають надходження коштів на банківський рахунок. Це може бути, наприклад, переказ коштів від клієнтів, отримання кредитних коштів або інші надходження, які зараховуються на банківський рахунок підприємства [29].

По кредиту рахунку 31 «Рахунки в банках» відображається використання коштів з банківського рахунку. Це може бути оплата рахунків, переказ коштів на інші рахунки, видача готівки з банкомату чи будь-які інші витрати, пов'язані з банківським рахунком підприємства [29].

Методологічні принципи обліку операцій в іноземній валюті визначаються відповідно до НП(С)БО 21 "Вплив змін валютних курсів". Згідно з цими принципами, операції в іноземній валюті визнаються при їх первісному визнанні в

грошовій одиниці України шляхом перерахування суми в іноземній валюті за обмінним курсом на дату операції [29].

Це означає, що при визнанні операцій в іноземній валюті у бухгалтерському обліку суми, отримані або витрачені в іноземній валюті, перераховуються в грошову одиницю України за офіційним обмінним курсом на дату здійснення операції. Цей перерахунок дозволяє визначити еквівалентну суму в національній валюті та відобразити її в бухгалтерському обліку [29].

Розрахунок курсових різниць у бухгалтерському обліку залежно від зміни обмінного курсу іноземної валюти відображається наступним чином:

По рахунках активів: [30]

Для збільшення обмінного курсу іноземної валюти:

- Дт 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи»;
- Дт 302 «Готівка в іноземній валюті»;
- Дт 312 «Поточні рахунки в ін. валюті»;
- Дт 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»;
- з Кт 714 «Дохід від операційної курсової різниці» або Кт 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці».

По рахунках зобов'язань: [30]

- Для зменшення обмінного курсу іноземної валюти:
- Дт 945 «Втрати від операційної курсової різниці» або Дт 974 «Втрати від неопераційних курсових різниць»;
- Дт 502 «Довгострокові кредити банків в іноземній валюті»;
- Дт 55 «Інші довгострокові зобов'язання»;
- Дт 602 «Короткострокові кредити банків в ін. валюті»;
- Дт 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками».

Зазначені зміни в обліку відображають зміни у курсі іноземної валюти та вплив цих змін на фінансові показники підприємства. Зменшення обмінного курсу іноземної валюти може призвести до втрат, які відображаються на рахунках

зобов'язань, тоді як збільшення курсу може призвести до доходу, який відображається на рахунках активів [30].

Підприємство веде облік грошових коштів в дорозі як в національній, так і в іноземній валюті. Для цього використовуються рахунки:

- 331 «Грошові документи в національній валюті»;
- 332 «Грошові документи в іноземній валюті»;
- 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»;
- 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті».

На субрахунках 331 і 332 реєструються грошові документи, які перебувають у касі підприємства. Це можуть бути путівки, талони на службові відрядження та інші документи. Аналітичний облік таких грошових документів здійснюється за їхніми типами, що дозволяє зберігати детальну інформацію про кожен документ [30].

Грошові кошти в дорозі, які відображаються на субрахунках 333 і 334, є доходами, отриманими підприємством за послуги або товари. Ці кошти вже внесені в каси банку або поштового відділення, але ще не зараховані по призначенню на поточний рахунок в банку. Підставою для розрахунку суми є квитанції банку, поштового відділення, копії супровідної документації на здачу грошей інкасаторам банку та інші документи, які підтверджують факт внесення коштів в дорозі [30].

Аналітичний облік касових операцій ТОВ «ТОТУЧАНОВ» ведеться з метою деталізації інформації, що відображається на синтетичному рахунку. Цей рівень обліку забезпечує можливість отримання детальних даних про кожну окрему операцію, що відбувається з готівкою в касі підприємства. [31]

Основними документами аналітичного обліку є касова книга (Додаток Б), яку веде касир підприємства. У цій книзі фіксуються всі касові операції в хронологічному порядку. Також важливим документом є звіт касира, який складається на основі даних касової книги і містить інформацію про залишок готівки на початок і кінець робочого дня, а також суми надходжень і видатків за день [31].

Отже, аналітичний облік дозволяє контролювати залишки готівкових коштів у касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» в будь-який момент часу, забезпечує прозорість касових операцій і їх відповідність нормативним вимогам, а також гарантує своєчасну і правильну підготовку фінансової звітності. Цей рівень обліку є важливим для забезпечення ефективного фінансового управління підприємством та виконання вимог бухгалтерського обліку [31].

Синтетичний та аналітичний облік готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є невід’ємними складовими ефективного фінансового управління підприємством. Вони забезпечують надійний контроль за рухом грошових коштів, сприяють збереженню фінансової дисципліни та надають необхідну інформацію для прийняття управлінських рішень. Суворе дотримання вимог обліку та контрольних процедур дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити фінансову стабільність підприємства.

2.3 Інформація щодо руху готівкових грошових коштів в касі у фінансовій звітності ТОВ «ТОТУЧАНОВ» з використанням сучасного програмного забезпечення

Рух готівкових грошових коштів в фінансовій звітності в сучасному бізнес-середовищі набуває особливого значення, особливо у зв’язку з широким застосуванням програмного забезпечення для фінансового обліку. Ця технологія відкриває нові можливості для точного відображення і аналізу фінансових операцій, включаючи рух готівкових коштів.

Готівкові грошові кошти не лише є найбільш ліквідними активами у підприємства, але й є невід’ємною частиною його фінансової структури. Рух цих коштів відображає не лише поточний фінансовий стан, але й може бути показником ефективності управління грошовими потоками та фінансової дисципліни на підприємстві [32].

Оцінка руху готівкових грошових коштів дозволяє проводити аналіз того, як ефективно підприємство використовує свої фінансові ресурси [32]. Це означає виявлення патернів витрат, контроль за вчасністю виконання платежів, оцінку ризиків, пов'язаних із забезпеченням грошових зобов'язань. Рух готівкових грошових коштів також впливає на підприємство у контексті планування інвестицій та розвитку, адже наявність достатньої кількості грошей може визначити можливість реалізації стратегічних проектів та ініціатив [32].

Тому програмне забезпечення для обліку руху готівкових грошових коштів виявляється незамінним інструментом. Воно дозволяє автоматизувати процеси моніторингу та аналізу грошових потоків, роблячи їх більш точними та зрозумілими для управління. Такий підхід дозволяє підприємству оперативно реагувати на зміни у фінансовому стані, уникати можливих проблем та максимізувати використання своїх грошових ресурсів для досягнення стратегічних цілей [32].

Використання програмного забезпечення для обліку готівкових операцій в фінансовій звітності має низку переваг, які значно полегшують та покращують процеси фінансового управління в підприємстві [32].

Автоматизація процесів збору, обробки та аналізу даних щодо готівкових операцій знижує ризик виникнення помилок у фінансовій звітності. Програмне забезпечення може виявляти неузгодженості та незвичайні патерни в готівкових операціях, що допомагає уникнути помилкового звітування та недоречних фінансових рішень [32].

Програми для обліку готівки забезпечують цілодобовий доступ до фінансових даних та швидкий доступ до необхідної інформації. Це дозволяє фінансовим аналітикам та управлінцям оперативно реагувати на зміни в готівкових потоках, приймати обґрунтовані фінансові рішення та вчасно коригувати стратегії управління грошовими ресурсами [32].

Використання програмного забезпечення підвищує рівень точності та достовірності фінансової звітності. Системи автоматизованого обліку готівки

мають вбудовані механізми перевірки даних, контролю над доступом, що забезпечує високу надійність і довіру до фінансової інформації [32].

Ведення реєстру касових операцій через програмне забезпечення має низку переваг, які значно полегшують і оптимізують управління готівкових грошових коштів на підприємстві [33].

Програмні продукти, що використовує підприємство ТОВ «ТОТУЧАНОВ», а саме «BAS Бухгалтерія КОРП» та Syrve Office значно полегшують ведення касових операцій. Така система дозволяє автоматично фіксувати кожну касову операцію, включаючи дату, суму, призначення платежу та особу, яка його здійснила, наприклад, у програмі «BAS Бухгалтерія КОРП» є реєстр касових документів (Додаток Д). Це робить процес ведення касового обліку більш прозорим і відстежуваним. Ведення реєстру касових операцій через програмне забезпечення забезпечує дотримання фінансової дисципліни та контроль за грошовими потоками [33]. Система може автоматично порівнювати фактичні витрати з бюджетними асигнуваннями, сприяючи вчасному виявленню можливих перевищень або невідповідностей. Програмні продукти «BAS Бухгалтерія КОРП» та Syrve Office дозволяють генерувати різноманітні звіти та аналітичні дані щодо касових операцій. Це дозволяє аналізувати тенденції витрат, виявляти основні статті витрат, оцінювати ефективність управління готівковими грошовими коштами та приймати обґрунтовані рішення на основі даних [33].

Крім того, ведення реєстру касових операцій через програмне забезпечення спрощує процес перевірки фінансової діяльності ТОВ «ТОТУЧАНОВ». Доступ до даних забезпечується згідно з встановленими правилами доступу, що забезпечує конфіденційність та безпеку фінансової інформації [33].

Програмне забезпечення дозволяє проводити аналіз руху готівки за різними періодами, порівнювати показники з минулими періодами, виявляти тенденції та ризики. Наприклад, за допомогою програмного забезпечення можна виявити затримки в оплаті рахунків або незвичайні витрати, що може свідчити про фінансові проблеми або шахрайську діяльність [33].

Додатковий аналіз руху готівки за допомогою програмного забезпечення може бути вельми корисним у виявленні різноманітних патернів та вирішенні фінансових проблем, таких як:

- Виявлення затримок в оплаті рахунків. Програмне забезпечення може автоматично аналізувати терміни оплати рахунків та порівнювати їх з установленими графіками платежів. Це дозволяє вчасно виявляти затримки в оплаті та приймати заходи для їх усунення, що допомагає уникнути штрафів та погіршення кредитної історії [34].

- Аналіз несподіваних витрат. Програмне забезпечення може автоматично виявляти несподівані витрати або перевищення бюджету на певні статті витрат. Це допомагає вчасно виявляти фінансові витоки, уникати перевитрат та зберігати фінансову стійкість підприємства [34].

- Аналіз платіжних затримок від клієнтів. Програмне забезпечення може автоматично аналізувати терміни платежів від клієнтів та виявляти можливі затримки. Це дозволяє підприємству оперативно реагувати на проблеми з платежами та зберігати здоровий грошовий потік.

Крім того, програмне забезпечення для обліку готівкових грошових коштів може бути інтегровано з іншими системами управління, такими як система управління відносинами з клієнтами (CRM) або система управління складом. Це дозволяє забезпечити єдиний потік даних та більш ефективно управління ресурсами підприємства [34].

Узагальнюючи, використання програмного забезпечення для обліку руху готівкових грошових коштів в фінансовій звітності ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є необхідним і важливим кроком у напрямку підвищення ефективності, точності та надійності фінансового управління підприємством [34].

2.4. Оцінка системи обліку готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням сучасних інформаційних технологій та визначення пропозиції щодо її удосконалення

Облік готівкових грошових коштів є невід’ємною складовою фінансового управління підприємства. Ця система має велике значення для ефективного функціонування підприємства та його фінансової стабільності. В останні роки інформаційні технології (ІТ) дозволяють значно покращити процес обліку готівкових грошових коштів, забезпечуючи точність, швидкість та надійність даних. Розглянемо оцінку та пропозиції щодо удосконалення системи обліку готівкових грошових коштів з використанням інформаційних технологій На підприємстві ТОВ «ТОТУЧАНОВ». У відсутності використання інформаційних технологій, система обліку готівкових коштів у ТОВ «ТОТУЧАНОВ» стикається з декількома основними проблемами:

- Недостатня точність. Ручний облік може призводити до помилок, що впливає на достовірність фінансової звітності підприємства [35].

- Часові затрати. Проведення ручного підрахунку та обліку готівкових грошових коштів вимагає значних часових затрат, що може сповільнювати робочі процеси [35].

- Вразливість до шахрайства. Недостатня контрольованість ручного процесу може призвести до втрат або крадіжок готівки, що становить серйозний ризик для фінансової стабільності підприємства [35].

Ці проблеми свідчать про необхідність удосконалення системи обліку готівкових грошових коштів з використанням інформаційних технологій для забезпечення точності, ефективності та безпеки фінансових операцій [35].

Запровадження нових модулів спеціалізованого програмного продукту «BAS Бухгалтерія КОРП» для удосконалення обліку готівкових грошових коштів у ТОВ "ТОТУЧАНОВ" є важливим напрямком для покращення ефективності та безпеки фінансового управління.

Використання даного удосконаленого спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє автоматизувати процеси обліку готівкових грошових коштів, що значно зменшує ризик людських помилок та забезпечує більшу точність фінансових даних. Автоматизація також дозволяє в режимі реального часу відслідковувати та контролювати рух готівкових коштів на підприємстві, що сприяє вчасному реагуванню на фінансові події, допомагає виявляти незвичайні та підозрілі транзакції, уникати крадіжок та втрат готівкових грошових коштів, що важливо для збереження фінансової стабільності підприємства та довіри клієнтів [36]. І, як зазначалось вище, ручне формування звітів часто супроводжується помилками введення даних. Впровадження електронної системи дозволяє значно знизити ризик помилок, оскільки дані обробляються автоматично та система виявляє можливі невідповідності [38].

Сучасне програмне забезпечення для обліку готівкових грошових коштів дозволяє автоматично генерувати детальні фінансові звіти, що допомагає керівництву приймати обґрунтовані фінансові рішення на основі об'єктивних даних. Крім того, аналітичні можливості програмного забезпечення дозволяють проводити комплексний аналіз фінансових даних для виявлення тенденцій та оптимізації фінансових процесів [37].

Також, треба відмітити, що впровадження удосконалення систем безконтактних платежів в систему обліку готівкових грошових коштів є важливим кроком у сучасному фінансовому управлінні. Це може мати ряд значних переваг і сприяти покращенню ефективності та безпеки фінансових операцій.

Впровадження удосконалених безконтактних технологій дозволяє значно спростити операції з готівковими грошовими коштами. Клієнти та співробітники зможуть здійснювати оплату без необхідності розраховуватися готівкою, що зменшить час, необхідний для проведення транзакцій, та покращить зручність користування фінансовими послугами [37].

Впровадження удосконалених безконтактних платежів також допоможе знизити фінансові ризики, пов'язані з обробкою готівкових грошових коштів.

Оскільки безконтактні платежі передбачають мінімальне використання готівкових грошових коштів, це зменшить ризик крадіжок, втрат або фальшивих купюр.

Удосконалені безконтактні технології платежів також сприятимуть покращенню безпеки фінансових транзакцій. Вони дозволяють уникнути ризику втрати готівки чи зловживань з боку недобросовісних працівників. Крім того, ці технології забезпечують шифрування даних, що додає додатковий рівень захисту від шахраїв та кіберзлочинців.

Удосконалені безконтактні платежі дозволяють здійснювати операції швидко та зручно, що підвищує ефективність роботи та забезпечує зручність для клієнтів та співробітників підприємства[38].

Також, впровадження системи електронної звітності у систему обліку готівкових грошових коштів має значний потенціал для покращення ефективності та надійності фінансового управління на підприємстві, такі як ТОВ "ТОТУЧАНОВ". Зокрема, впровадження нових модулів електронної системи «BAS Бухгалтерія КОРП» дозволяє автоматизувати процес формування фінансових звітів. Це означає, що дані про готівкові грошові кошти будуть збиратися та аналізуватися автоматично, без необхідності ручного введення інформації, що забезпечить точність і уніфікованість звітів [38]. Програма дозволяє формувати фінансові звіти з точністю до копійки, оскільки дані автоматично вводяться та обробляються системою. Це підвищує надійність і достовірність фінансової звітності, що є важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Удосконалена електронна система дозволяє зменшити час, необхідний для формування фінансових звітів. Оскільки процес автоматизований, звіти можуть бути згенеровані швидше та без зайвих затримок, що покращить оперативність управлінського рішення [38].

Отже, удосконалення системи обліку готівкових грошових коштів за допомогою новітніх інформаційних технологій є важливим етапом для будь-якого підприємства, в тому числі і підприємства ТОВ «ТОТУЧАНОВ». Використання ІТ-технологій дозволяє покращити точність, швидкість та безпеку процесу обліку, що сприяє підвищенню ефективності управління фінансами та зниженню ризиків.

Описані вище пропозиції можуть слугувати основою для вдосконалення систем обліку готівкових грошових коштів на підприємствах будь-якого рівня.

ВИСНОВКИ

На сьогоднішній день одним з головних напрямків господарської діяльності кожного підприємства є облік грошових коштів. Оскільки грошові кошти є найбільш обмеженим в сучасних умовах активом, управління ним безпосередньо впливає на розвиток підприємства та формування конкретних результатів його господарської діяльності, тому дослідження грошових потоків є досить важливим та актуальним. Отже, по результатах даного дослідження можна зробити наступні висновки.

Система обліку готівкових грошових коштів є однією з ключових складових фінансового управління будь-якого підприємства, включаючи ТОВ «ТОТУЧАНОВ».

1. Ресторан ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є складною організацією з великою кількістю функціональних підрозділів, які мають свої унікальні завдання та внесок у загальний фінансовий потік підприємства. Ресторанна діяльність є інтенсивною у відношенні грошових оборотів, що створює необхідність у досконалій системі обліку за готівковими коштами. Інформаційні технології, які використовуються в ТОВ «ТОТУЧАНОВ», створюють можливість забезпечити високий рівень ефективності та точності в управлінні фінансовими операціями.

2. Грошові кошти є важливим ресурсом для забезпечення платоспроможності підприємства та їх класифікація є важливою для ефективного управління фінансами підприємства, планування ліквідності та визначення оптимальної стратегії зберігання та використання грошових коштів. Надходження грошових коштів та витрачання визначаються господарськими операціями і вимогами діяльності підприємства. Навіть якщо грошові кошти складають невеликий відсоток у загальній сумі активів підприємства, вони все одно відіграють ключову роль у його функціонуванні та розвитку.

3. Новітні інформаційні технології для автоматизації обліку грошових коштів забезпечують підприємствам потужний інструментарій для ефективного

управління фінансовими процесами. Ці технології дозволяють автоматизувати багато аспектів обліку, включаючи ведення рахунків, контроль за грошовими потоками, прогнозування ліквідності, аналіз фінансових показників та формування звітності.

4. Облікова політика щодо готівкових грошових коштів в ТОВ "ТОТУЧАНОВ" є ключовим аспектом фінансового управління, оскільки вона відображає підходи та методи, за якими підприємство веде облік, контроль та звітність щодо готівки. У відповідності до НП(С)БО, облікова політика ТОВ «ТОТУЧАНОВ» щодо готівкових грошових коштів повинна і дотримується встановлених стандартів бухгалтерського обліку, включаючи правильне ведення обліку та відображення операцій з готівкою у фінансовій звітності, відповідність документації та правильність проведення касових операцій.

5. Електронне документування відповідає сучасним тенденціям до екологічної відповідальності та сталого розвитку. В епоху цифрових технологій, електронне документування стає ключовим елементом ефективного управління фінансами. Використання електронних систем дозволяє забезпечити точність, прозорість та безпеку фінансових операцій. І, в свою чергу, використання електронних документів ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є одним із кроків до сталого розвитку, що підвищує репутацію будь-якого підприємства в очах клієнтів, партнерів та інвесторів, зокрема програмні продукти, що використовує підприємство ТОВ «ТОТУЧАНОВ» – це Syrve Office та «BAS Бухгалтерія КОРП».

6. Синтетичний та аналітичний облік готівкових грошових коштів в касі ТОВ «ТОТУЧАНОВ» із застосуванням програмного продукту «BAS Бухгалтерія КОРП» є невід’ємними складовими ефективного фінансового управління підприємством. Вони забезпечують надійний контроль за рухом грошових коштів, сприяють збереженню фінансової дисципліни та надають необхідну інформацію для прийняття управлінських рішень. Суворе дотримання вимог обліку та контрольних процедур дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити фінансову стабільність підприємства.

7. Також, використання програмного забезпечення для обліку руху готівкових грошових коштів в фінансовій звітності ТОВ «ТОТУЧАНОВ» є необхідним і важливим кроком у напрямку підвищення ефективності, точності та надійності фінансового управління підприємством. Використання програмного забезпечення підвищує рівень точності та достовірності фінансової звітності. Системи автоматизованого обліку готівки мають вбудовані механізми перевірки даних, контролю над доступом, що забезпечує високу надійність і довіру до фінансової інформації.

8. Удосконалення системи обліку за допомогою впровадження нових модулів у вже використовуваний програмний продукт на досліджуваному підприємстві обліку готівкових грошових коштів є важливим етапом для ТОВ «ТОТУЧАНОВ». Використання ІТ-технологій дозволяє покращити точність, швидкість та безпеку процесу обліку, що сприяє підвищенню ефективності управління фінансами та зниженню ризиків. Описані вище пропозиції можуть слугувати основою для вдосконалення системи обліку готівкових грошових коштів в касі на базовому підприємстві і забезпечить більшу ефективність, надійність та безпеку управління фінансами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 URL: <https://mof.gov.ua/> (дата звернення: 15.04.2024)
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 р. № 291 із змінами і доповненнями від URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 16.04.2024)
3. Ананська М.О. Шляхи удосконалення організації обліку грошових коштів на прикладі підприємств оптової торгівлі. Облік. Аналіз. Аудит. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No4/78-83.pdf> (дата звернення: 16.04.2024)
4. Грилицька А.В., Береза С.Л. Грошові потоки і оцінка рівня ліквідності та платоспроможності підприємств торгівлі. Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-економічні аспекти розвитку України в умовах конкурентного середовища». Х.: ХДУХТ, 2020. С. 41-42.
5. Дяченко Д. О. Окремі аспекти обліку і контролю грошових коштів. Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси . 2013. Вип. 10(3). С. 239-243
6. Зінько Д.І. , Черешнюк О.М. Основні аспекти проведення аудиту наявності та руху грошових коштів. URL: <http://dspace.wupn.edu.ua/bitstream/316497/41087/1/147.pdf> (дата звернення: 18.04.2024)
7. Завацька О.А., Букало Н.А. Гармонізація звіту про рух грошових коштів відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Економіка. Управління. Інновації. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2014_1_40.pdf (дата звернення: 20.04.2024)
8. Спільник І. В. Аналіз грошових потоків підприємства за даними фінансової звітності підприємства: значимість, мета, завдання.

Обліковоаналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку: збірник наукових праць всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 30 березня 2017 р.). Тернопіль : Крок, 2017. С. 138–140.

9. Про затвердження Змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: постанова Правління Національного банку України від 12 лютого 2019 року № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 16.04.2024)

10. Облік грошових потоків при застосуванні електронних форм обліку. URL : <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/775.pdf> (дата звернення: 14.04.2024)

11. План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ мфу від 12.12.2017 р. № 1019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 16.04.2024)

12. Шпак Н.О. Основні принципи формування стратегії забезпечення економічної стабільності підприємства URL: http://nuft.edu.ua/page/51adaed39c2a2/files/Materiali_V_Vseukrayinskoyi_naukovo-praktichnoyi_konferentsiyi%20%281%29.pdf (дата звернення: 20.04.2024)

13. Ясишена В. В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація /В. В. Ясишена // Економічний аналіз. – 2008. – № 2 (18). – С. 321-324.

14. Хайлова Т.В., Кувшинчікова А.С. Деякі питання безготівкових розрахунків і шляхи їх вирішення / Т.В. Хайлова, А.С. Кувшинчікова // Економіка та право. – 2014. – № 1. – С. 103-107.

15. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. іперероб. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 912 с

16. Дерій М. В. Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок/М. В. Дерій//Економічний аналіз. – 2010. – Випуск 6. – С. 60-64.

17. Задорожний З.В. Облік і звітність за міжнародними стандартами / З.В. Задорожний, В.М. Панасюк, Є.К. Ковальчук, Л.Я. Бобрівець / Навчальний посібник (навчально-методичний комплекс) (2-е видання) Тернопіль: Економічна думка, 2015 р. – 340 с

18. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг від 6 липня 1995 року № 28 (зі змінами і доповненнями) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.04.2024)

19. Лазаришина І.Д. Методологія та організація економічного аналізу : монографія / І.Д. Лазаришина. – Рівне : Вид-во УДУВГП, 2004. – 112 с.

20. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 09.05.2024)

21. Надточій С.І. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства в аспекті управління ними // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 7. – С. 8-12.

22. Несходовський І.С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” [Електронний ресурс] / І.С. Несходовський. – К., 2009. – 20 с. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2009/09nisvpt.zip> (дата звернення: 11.05.2024)

23. Петрик О. Методика аудиторської перевірки Звіту про рух грошових коштів / О. Петрик // Вісник податкової служби України. – № 30. – 2003. – С. 57-64.

24. Про затвердження положення про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02.09.2014р. №879 (зі змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 11.05.2024)

25. Парді С.Р. Шляхи вдосконалення обліку грошових коштів / С. Р. Парді // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова, 2013. – Т. 18. Вип. 2 /1. – С. 82 – 86.

26. Рожелюк В. М. Нормативно-правове регулювання ведення бухгалтерського обліку як визначальний чинник його організації / В. М. Рожелюк. – 2014 с. 226.

27. Романишин М.І. Економічна стабільність підприємства: сутність та її складові / Н.О. Шпак, М.І. Романишин // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: Зб. наук.-техн. пр. — Львів: РВВ НЛТУ України. — 2009. — Вип. 19.10. — С. 248-253.

28. Єрешко Ю.О. Сутність грошових потоків підприємства як економічної категорії. Формування ринкових відносин в Україні. Київ, 2011. № 4(119). С. 39–43.

29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №7 «Звіт про рух грошових коштів» від 01. 01. 2012 р. URL: <https://mof.gov.ua/> (дата звернення: 13.05.2024)

30. Мартякова О.В. Грошові потоки в системі управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Наукові праці. Донецьк, 2007. Вип. 32(126): Серія: Економічна. С. 158–162.

31. Мельниченко О. В. Теоретичні засади електронних грошей / О. В. Мельниченко // Бізнесінформ № 8. – 2013. – URL: www.business-inform.net (дата звернення: 17.05.2024)

32. Радченко М. А. Особливості відображення е-грошей в обліку / М. А. Радченко // Науковий вісник Ужгородського ун-ту. – 2015. – Вип. № 45 (Том 2). – URL: <http://www.visnykekon.uzhnu.edu.ua/images/pubs> (дата звернення: 27.05.2024)

33. Стовпова А. С. Класифікація електронних грошей для цілей бухгалтерського обліку / А. С. Стовпова // Інвестиції : практика та досвід. – 2018. – № 14. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6199&i=11> (дата звернення: 27.05.2024).

34. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.05.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Кли Клима 2 Велика Васильківська - Suite Office 2023

Отчет по бюджет за 1 УД | **Отчет по бюджет за 1 УД** | Личный кабинет | Кассовые чеки

Отчет по бюджет за 1 УД

Продукты по бюджету | Продукты по бюджету | Опорная таблица

Период: 12.01.2024 - 12.01.2024

Офис/центр	Код блюда	Блюдо	Комментарий	Вкл. отгрузки	Вкл. печати	Вкл. оплаты	Итого чеков	Итого заказов	Итого ставок	Цена	Кол-во	План сум...	Факт сум...	Итого сум...
Клима Вн...	02109-2	Кассета Джен Твик 05...		12.01.2024 16:52	16:52	17:25	269	129	1	200,00	1,000	200,00	0	200,00
Клима Вн...	02114-2	Кассета Клима 2.0 1...		12.01.2024 16:52	16:52	17:25	269	129	1	220,00	1,000	220,00	0	220,00
Клима Вн...	04579	Кассета соду парок...		12.01.2024 14:19	13:31	13:38	269	38	1	95,00	1,000	95,00	0	95,00
Клима Вн...	03841	Пиво Kofresh 0,5 л		12.01.2024 14:11	14:12	15:26	269	70	2	140,00	1,000	140,00	0	140,00
Клима Вн...	03823	Кассета Сода Бомба ...		12.01.2024 12:20	13:09	13:40	269	23	2	145,00	1,000	145,00	0	145,00
Клима Вн...	02826	Пиво Kofbeer 0,5 л		12.01.2024 14:38	14:38	15:44	269	75	4	130,00	1,000	130,00	0	130,00
Клима Вн...	02763-2	Пиво Kofbeer 0,25 л		12.01.2024 14:38	14:38	15:44	269	75	4	85,00	1,000	85,00	0	85,00
Щербак Вн...	02814	Кассета Sweet tooth L...		12.01.2024 19:08	20:12	20:50	269	222	32	190,00	1,000	190,00	0	190,00
Безко Телма	02128-2	Кассета Клима МВ / ...		12.01.2024 19:08	19:08	20:50	269	222	32	230,00	2,000	400,00	0	400,00
Щербак Вн...	02114-2	Кассета Клима 2.0 1...		12.01.2024 19:08	19:48	20:58	269	222	32	220,00	2,000	440,00	0	440,00
Соловй Тарас	03869	Кассета Мер Кул 200 мл		12.01.2024 17:41	18:03	18:22	269	185	11	180,00	1,000	180,00	0	180,00
Соловй Тарас	04579	Кассета Сода Бомба ...		12.01.2024 17:41	18:40	19:22	269	185	11	145,00	1,000	145,00	0	145,00
Соловй Тарас	04567	Кассета соду парок...		12.01.2024 17:41	19:21	19:22	269	185	11	95,00	1,000	95,00	0	95,00
Соловй Тарас	03869	Кассета Мер Кул 200 мл		12.01.2024 17:41	18:52	19:22	269	185	11	180,00	1,000	180,00	0	180,00
Соловй Тарас	021121-2	Кассета Kof Star 185 мл		12.01.2024 17:41	18:38	19:22	269	185	11	245,00	1,000	245,00	0	245,00
Клима Вн...	03874	Пиво Kofbeer Stadion 0,5...		12.01.2024 15:38	15:37	15:51	269	121	21	240,00	1,000	240,00	0	240,00
Клима Вн...	02826	Пиво Kofbeer 0,5 л		12.01.2024 19:30	19:26	19:31	269	191	2	130,00	3,000	220,00	0	220,00
Клима Вн...	03838	Пиво Kofbeer 0,5 л		12.01.2024 19:46	19:24	20:10	269	204	1	130,00	1,000	130,00	0	130,00
Щербак Вн...	021121-2	Кассета Kof Star 185 мл		12.01.2024 19:04	19:02	20:02	269	215	31	245,00	1,000	245,00	0	245,00
Клима Вн...	03876	Пиво KofFresh Stadion 0...		12.01.2024 17:25	18:19	17:29	269	127	2	260,00	1,000	260,00	0	260,00
Демчук Вн...	03821	Кассета Lett Love on E...		12.01.2024 13:32	13:43	14:18	269	51	23	190,00	1,000	190,00	0	190,00
Демчук Вн...	02129-2	Кассета Клима МВ / ...		12.01.2024 13:32	14:27	14:41	269	51	23	230,00	2,000	400,00	0	400,00
Демчук Вн...	021121-2	Кассета Kof Star 185 мл		12.01.2024 13:32	13:39	13:59	269	51	23	245,00	1,000	245,00	0	245,00
Отученко...	04579	Кассета соду парок...	мелк	12.01.2024 15:16	16:46	16:51	269	114	8	600,00	1,000	600,00	0	600,00

Каса за "27" листопада 2023р.

Сторінка 71

Номер документа	Від кого отримано чи кому видано	Номер кореспондуючого рахунку, субрахунку	Надходження	Видаток
1	2	3	4	5
Залишок на початок дня			4 855,00	X
26	Дадах Макарій Назарійович	7091	3 380,00	-
22	Дадаку Макарію Назарійовичу	- 311	-	4 855,00
Разом за день			3 380,00	4 855,00
Залишок на кінець дня			3 380,00	X
у тому числі на зарплату				X

Касир Дадах М.Н.
(підпис)

Залишок у касовій книзі перевірів і документи в кількості Один прибуткових

та Один видаткових одержав.

Бухгалтер Обухівський Р.О.
(підпис)

Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України

43318192

ТОВ "ТОТУЧАНОВ"

(найменування підприємства/установи/організації)

Прибутковий касовий ордер № 26

від 27 листопада 2023 року

№ з/п	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	7091		3 380,00 грн		

Прийнято від Дадак Макарій Назарійович

Підстава Торговельна виручка від 27.11.2023 р.

Сума Три тисячі триста вісімдесят гривень 00 копійок

(словами)

Додатки:

Головний бухгалтер

Обухівський Р.О.

(підпис, прізвище, ініціали)

держав касир

Дадак М.Н.

(підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 3
до Положення про ведення касових операцій у національній
валюті в Україні
(пункт 26 розділу III)

Типова форма № КО-2

ТОВ "ТОТУЧАНОВ"
(найменування підприємства/установи/організації)

Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств
та організацій України 43318192

Видатковий касовий ордер
від 27 листопада 2023 року

№ з/п	Номер документа	Дата складання	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення
1	2	3	4	5	6	7
1	22	27.11.2023	311	-	4 855,00 грн	

Видати Дадаку Макарію Назарійовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

Підстава Внесення торгівельної виручки

Сума Чотири тисячі вісімсот п'ятдесят п'ять гривень 00 копійок
(словами)

Додаток: кв № 35/32411

Керівник Обухівський Р.О. Головний бухгалтер Обухівський Р.О.
(підпис, прізвище, ініціали) (підпис, прізвище, ініціали)

Одержав Чотири тисячі вісімсот п'ятдесят п'ять грн 00 коп.
(словами)

" 27 " 11 2023 року Підпис одержувача Дадак М.Н.

За паспорт, серія: КЛ, № 130867, виданий: 28 .10 2016 р, Трускавецьким МС ГУ ДМС України у Львівській обл.
(найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача)

Видав касир Дадак М.Н.
(підпис, прізвище, ініціали)

Додаток Д

Касові документи

Одержувач / Продавець: Організація: ТОВУЧАНОВ ТОВ

Період: Вибір Касова книга Док - Створити на підставі

ID	Дата	№	Номер документа	Надходження	Відбито	Контрагент	Вид операції	Організація	Відповідає	Комментарій
	23.02.2024		TV93-000023	7	6 045.00		Внесок грошове в банк	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	км3
	23.02.2024		TV93-000156	23	3 615.00	Кли 3	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	
	24.02.2024		TV93-000096	52	6 685.00	Кли 1	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	24.02.2024		TV93-000098	55	3 890.00	Кли 2	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	24.02.2024		TV93-000157	24	2 065.00	Кли 3	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	
	25.02.2024		TV93-000097	53	3 640.00	Кли 1	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	25.02.2024		TV93-000110	56	6 410.00	Кли 2	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	25.02.2024		TV93-000158	26	4 085.00	Кли 3	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	
	25.02.2024		TV93-000094	8	10 565.00		Внесок грошове в банк	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	км3
	26.02.2024		TV93-000095	37	13 770.00		Внесок грошове в банк	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Галина Катя	км2
	26.02.2024		TV93-000096	12	11 620.00		Внесок грошове в банк	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Галина Катя	км1
	26.02.2024		TV93-000111	54	460.00	Кли 1	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	26.02.2024		TV93-000014	1	1 000.00		Інший прибуток	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	26.02.2024		TV93-000115	57	3 475.00	Кли 2	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	26.02.2024		TV93-000012	1	1 000.00		Інші витрати	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	стрп
	26.02.2024		TV93-000042	26	3 670.00	Кли 3	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	
	26.02.2024		TV93-000159	26	3 670.00	Кли 3	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	
	27.02.2024		TV93-000012	55	1 670.00	Кли 1	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	27.02.2024		TV93-000016	56	2 340.00	Кли 2	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Валентина Телчій	
	27.02.2024		TV93-000043	27	1 140.00	Кли 3	Роздрібний продаж	ТОВУЧАНОВ ТОВ	Ліля Філю	